

Anura Maitry
23/07/1996

සමාජීය විද්‍යා අධ්‍යයන STUDIES IN SOCIAL SCIENCES

සමාජීය විද්‍යා පීඨ ශාස්ත්‍රීය සංග්‍රහය
Journal of the Faculty of Social Sciences

පළමුවැනි වෙළුම, 1996, ජනවාරි
VOLUME 1, JANUARY, 1996

COMPLEMENTARY COPY

සමාජීය විද්‍යා පීඨය
කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය
කැලණිය
ශ්‍රී ලංකාව

Faculty of Social Sciences
University of Kelaniya
Kelaniya
Sri Lanka

ශ්‍රී ලංකාවේ පැරණි මූර්ති සහ චිත්‍ර කලාව සම්බන්ධයෙන් පරණවිතාන විසින් කරන ලද පර්යේෂණ පිළිබඳ සමාලෝචනයක්

අනුර මනතුංග

ශ්‍රී ලංකාවේ කලා ඓතිහාසික පර්යේෂණ ක්ෂේත්‍රයට සෙනරත් පරණවිතාන ගෙන් සිදු වූ මෙහෙය අති විශාල ය. ඒ අතරින් මූර්ති කලාව සහ චිත්‍ර කලාව අලලා ඔහු විසින් කරන ලද පර්යේෂණ සමාලෝචනය කර දැක්වීම මේ ලිපියේ අරමුණය.

පරණවිතානයේ අවධානය ප්‍රධාන වශයෙන් යොමු වී ඇත්තේ බෞද්ධ මූර්ති සහ චිත්‍ර කලාව කෙරෙහි ය. එකී කලා මාධ්‍යයන්ගේ දේශීය ප්‍රභවය, වර්ධනය, කාලනිර්ණය සහ අර්ථ නිරූපනය වැනි අංශ අලලා ඔහු විසින් පර්යේෂණ කරනු ලැබ ඇත.

ශ්‍රී ලංකාවේ පැරණි මූර්ති කලාවෙන් ශේෂ වූ නිදර්ශන රැසක් ම පරණවිතානයේ පර්යේෂණවලට විෂය විය. සඳකඩපහණ ඇතුළු ද්වාර මණ්ඩපය ආශ්‍රිත මූර්ති, වාහල්කඩ ඇතුළු ස්තූපය ආශ්‍රිත මූර්ති, ඉසුරුමුණි විහාරයේ මූර්ති සහ දිවයින පුරා විසිරී ඇති බුද්ධ, බෝධිසත්ව සහ රාජ ප්‍රතිමා ආදිය ඒ අතර දුටුව හැකි ය.

පැරණි විහාරාරාමයන්ගේ දොරටුව ආශ්‍රිත මූර්ති කර්ම පිළිබඳව අීරස ලිපියක් ලියන පරණවිතාන, එම මූර්තිකර්මවලින් නිරූපනය වන්නේ බුදුන්වහන්සේගේ ධර්ම ප්‍රසාදයට නැගීමට අනුගමනය කළ 'පාරිශුද්ධ මාර්ගය' යැයි පෙන්වා දී ඇත. (AA.1954: 194-231) මෙවැනි දොරටු පාමුල පිහිටි සඳකඩ පහණේ මූර්ති කර්ම පිළිබඳව විශේෂ සැලකිල්ලක් දක්වන ඔහු පුද්ගලයෙකු විවිධ ක්ලේශයන් ප්‍රහීන කොට, අනාගාමී තත්ත්වය දක්වා පැමිණීම ඉන් නිරූපනය කරන බව පෙන්වනු ලැබී ය. සඳකඩ පහණේ පිටතම වලයේ දැක්වෙන, 'සැලෙන ගිනිසිළුවලින්' ලෝකය අනතුරුව එන, ඇත්, අස්, ගව සහ සිංහ රූ පේලින් ජාති ජරා, ව්‍යාධි, මරණ යන සතර භය සංකේත වූවක් වන බව ඔහුගේ අදහසයි. සඳකඩ පහණේ තුන්වන වලයේ එන පත්‍රයන්ගෙන් සහ පුෂ්පයන්ගෙන් යුත් ලතාවෙන් සංකේතවත්වන්නේ තෘෂ්ණාව බව පරණවිතාන විශ්වාස කරයි. අනතුරුව දැක්වෙන භංස රූ පේලියෙන් සංකේතවත් වන්නේ ඉහත කී ක්ලේශයන්ගෙන් පිරි ලෝකික ජීවිතය හැර පියා යෑම